

ACC. N:R. M. 10934:1-6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Larsson
 Härad: Frösta Adress: Åspinge
 Socken: Ö. Åspinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1949 Född år 1881 i Ö. Åspinge

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kr och fiske. s. 1. Luvf. 67
 Platsen för vigsel och dop. s. 2-6. " 68

Brokfiäke.

Här har inte varit några fiskovatten, utan i åarna, där flyker ju ett par åar. I min barndom var ju mölledammen. Pojkar har ju ofta försökt sig på fisken. Jag minns, i mölledammen tog möllarengäddor, och ål. Men den senare togs i ålakter.

Ett långt rev fäst på ett spö, med en krok var hela redskapet ännu i senare tid har de fäst ett spö på broräcket. De är nog inte lätt nu att fånga, här planteras inte ut något yngel.

I Ringjön är ju riktigt fiskeläge, där fiskas de med nyare fiskredakaps. Den fisk som kommer från Ringjön är mest mörk och abarr.

Något särskilt fiäke har inte iaktats här så vitt jag kan utrima.

För i tiden var här gamla fiskare som tog till Ringjön efter fisk som de drog i kring med.

Så de har endast varit sändagslek som de fiäka i åarna.

Luf. 67.

Platsen för vigsel och dop.

Vigsel. Så långt tillbaka som jag kan reda ut, omkr mittn av 1800 talet skedde vigsel antingen hemma, eller i prästgården. De skulle ju vara någon mycket fönnäm som vigdes i kyrkan. Herremän, eller andra stora. Vid di större godsén är ju kyrkan intill, där förättades vigseln. De var mycket brukligt till in på 1900 talet, och äin i nurr tid att di vigdes hemma. Di som hade fina hem, smyckades vigselrum, med altare, så hämtades prästen. Då var ju prästen med på bröllopet. De kanske var finare när vigseln var hemma, men de var nog ståtligare när di stassa till prästgården, eller kyrkan. Där var i regel inte så många med när di stassa till prästgården. Förr i tiden körde di ju hästskjuts. Många vigselar har skett i prästakammarén här.

"Här i anseet vid kyrkan var ett rum avsett för prästen, kallad prästakammarén. Där gick prästen in, innan han gick i kyrkan. Di som skulle tala vid prästen gick in där. Där har många vigselar, och dop skett. Där var i regel inte mer än ett par pers. med i bland ingen. De fick vaktmästaren, eller anseets folk vara med.

De var ju mäst bönder, eller andra förmögna som hade vigsel hemma.

Suf. 68

Di som hade plats, och hemmen så ordnade så di kunde samla folk. De var i regel i brudens hem, men förekom även i brudgummens, om där var bättre med plats. De förekom även i brudparets föräldrars hem. Då var där ju alltid kalas, prästen var ju med. Så var de ju skickade på båda hållen, och grannar, och bekanta efter rang och värdighet. De kunde ju förekomma att någon vigsel skedde i kyrkan. Jag minns att de var sådana. De var ju bättre personer, de skedde med stass till kyrkan. Nu börjar de bli mer allmänt med kyrkvigsel, men nu samlas gästerna vid kyrkan, så de blir ingen stass. Vigsel i samband med gudstjänsten var endast så, att när di vigdes i prästakammararen blev de antingen före, eller efter gudstjänsten. Men brudparet tog hem efter vigseln. Någon bejudning blev de ju alltid efter vigseln, men de blev ju mera enkelt. På senare tid, omkr. och efter 1900 har ofta förekommit vigsel i kyrkan efter gudstjänsten. Omkr. 1900 blev kyrkakammararen stegrad, så alla samtal med prästen skall ske i sakristian, och alla förrättningar i kyrkan. Så har många vigslar skett enkelt med blott några av di närmaste med. Där har ju något bejudits efteråt, men inget stort kalas.

Bland torpare, arbetare, och tjänstefolk, skedde sigseln antingen i prästhemmanen, eller hemma hos prästen. Men många sigslar skedde i hemmen. När de var utmed vägen där prästen kom, tog han in och förrätta sigseln, än de var i enkla hem. Nära prästgården gick prästen till hemmet o sigde. De förekommer även nu, fast sällan. Många fattiga gick till prästen och blev sigde. Förändringar har skett i så fall att prästerna nu vill alla förrättningar skall ske i kyrkan. Men di får ju säga hemma om så inåker, fastän di vill gärna protestera.

Många ville hälsat sigas i prästgården för att slippa skädelystna. Även för att slippa besvär hemma, om di inte skulle ha bjudning. Här var ju di som sigdes i prästgården, och sen di kom hem, var de inte något mer, än som vanligt.

Var de tjänstefolk kunde ju husbonden bjuda något, åtminstone skjuksen. Gick prästen efter mässan till hemmet, d. v. s. där di tjäna och sigde dem så bjöd ju husbonden kaffe på präst och brudfolk.

Dopet de var desamma, de skeddde i prästakammaren, eller i hemmen.

De förekommer ännu att dopet sker i hemmen, men mera sällsynt.

De var flera orsaker till att de hade dopet hemma. Om de var så att prästen kom där förbi, tyckte de det var behändigt att döpa hemma.

Men även längre bort tog prästen hem. När de var kallt ville de ju inte ta ut barnen. För i bilen var ju inga bilar utan de skulle åka hästskjuts.

En orsak var ofta, att de som skulle vara dopritne var rädda för att åka till kyrkan, för att komma ut med en så liten. De förekom ju ofta att barnet var klent, så där var den risken. Snö, och köld var ofta orsaken.

En orsak som också bidrog, bland de enklare folk, tyckte de, att de ej var så klädda, så de kunde komma fram i prästakammaren.

Numera är de ju så, att i regel kommer alla dopet att ske i kyrkan.

Blår kan ju förekomma dopet hemma om också.

Biskopen skall ju ha uttryckt önskan om att dopen skall vara i kyrkan.

När nu dopen är i kyrkan är de insom gudstjänsten, inför församlingen.

De har blivit omkr. 1900 som de blev allmänt med dopet i kyrkan.

De har berott, och beror, till stor del på prästen. Nutida präster får i regel tillmötesgå allmänheten. De gamle prästerna var mer barska och fodrande.

Bjudning efter dopet, var ju alltid så mycket, att di som var dopvittne skulle ha bjudning. Bland di förmänare som gjorde kalas blev de vid kyrktagningen. En gammal sed var ju, att vid dop skulle givas fadderspängar. Så ville di inte göra kalaset vid dopet, utan vänta till kyrktagningen. De är omkr. 30 år sen jag kan minnas den sista kyrktagningen här. Jag kan minnas för omkr. 60 år sen en kvinna som blev kyrktagen hemma. De är nog lätt vid 60 år sen här blev ungdomar i kyrkan. Dop i prästgården de har förekommit. I gamle Cruces tid, på sista tiden fick di taga dit en lång tid, han fick döpa i prästgården. Men de förekom också, att fattiga och enkla människor åkte till prästgården, i de syfte di tyckte di hade inte så hemma så prästen kunde komma, o ville inte i kyrkan. Jag vet inte, man präst har bjudit något vid någon förestning, di är ju mest vara att ha, där de inte expeditionsdag tror jag han tar betalt.